Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/1017

27.5.2025

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/1017

z dne 26. maja 2025

o začasnih nujnih ukrepih za Španijo, ki odstopajo od nekaterih določb Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta ter Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/126 za reševanje specifičnih problemov v sektorju sadja in zelenjave ter v vinskem sektorju, ki so jih povzročili hujši neugodni vremenski dogodki

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 ([1]) ter zlasti člena 148(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Hujši neugodni vremenski dogodki, ki so oktobra in novembra 2024 prizadeli regijo Valencija v Španiji, so povzročili veliko škodo proizvodnji sadja in zelenjave ter vinskega grozdja in vinskih proizvodov, pa tudi pridelovalni zmogljivosti ter infrastrukturi organizacij proizvajalcev in proizvajalcev vina. Izolirana depresija na visoki nadmorski višini, ki je povzročila katastrofalne nenadne poplave in hudo deževje, je močno prizadela ali celo uničila sadovnjake in vinograde v tej regiji. Zato so nastale ne le ogromne izgube v primerjavi z letino 2024, temveč so verjetne tudi negativne posledice na sektor sadja in zelenjave ter vinski sektor v prihodnjih letih. Ocenjene izgube zaradi škode na letini leta 2024, ki so jo povzročile katastrofalne nenadne poplave in hudo deževje, znašajo 644,6 milijona EUR. Škoda pri nekaterih proizvodih je še posebej velika, npr. ocenjene izgube v sektorjih mandljev in lešnikov znašajo 49,3 milijona EUR, pri čemer naj bi bila pričakovana izguba leta 2024 v proizvodnji mandljev več kot 30-odstotna, v proizvodnji lešnikov pa celo 50-odstotna. Močno je bilo prizadetih skoraj 30 000 hektarjev vinogradov. Poleg tega negativne posledice za najbolj prizadeta območja presegajo letošnjo proizvodnjo, saj vključujejo škodo na drevesih v sadovnjakih, na vinogradih in na trajnih strukturah ter uničenje strojev, teras in namakalnih sistemov. Ta škoda bo negativno vplivala na prihodnjo proizvodno zmogljivost teh območij.

(2) Številni proizvajalci sadja in zelenjave, na katere so močno vplivali hujši neugodni vremenski dogodki oktobra in novembra 2024, so člani priznanih organizacij proizvajalcev, ki izvajajo operativne programe. Te organizacije proizvajalcev in njihovi člani proizvajalci imajo že od oktobra 2024 težave pri izpolnjevanju neporavnanih obveznosti za programe za leto 2024 in prevzemanju obveznosti v okviru programov za leto 2025. Posledično se nekatere odobrene intervencije morda ne bodo izvedle, zaradi česar del operativnih skladov ne bo porabljen, medtem pa obstaja tveganje, da ukrepi, ki jih organizacije proizvajalcev sprejmejo za obvladovanje kriznih razmer, ne bodo upravičeni do financiranja Unije. Proizvajalci vina, katerih vinogradi so bili močno prizadeti, se soočajo s podobno težkimi razmerami, saj niso bili le prikrajšani za trgatev leta 2024, temveč morajo tudi čim prej obnoviti svoje poškodovane vinograde in celotno infrastrukturo, da bi lahko ponovno proizvajali vino. Glede na navedeno je treba sprejeti nujne ukrepe za obravnavanje razmer, tako da se omogoči nekaj prožnosti pri izvajanju operativnih programov, kar bi organizacijam proizvajalcev omogočilo, da sredstva operativnih skladov porabijo za natančno ciljno usmerjene intervencije in učinkovito preusmerijo finančna sredstva Unije v okviru teh skladov, ter pri izvajanju intervencij za vino, in sicer z odstopanjem od nekaterih določb Uredbe (EU) 2021/2115 o določitvi pravil za intervencije v sektorju sadja in zelenjave ter pravil o zamenjavi naložb iz Delegirane uredbe Komisije

([1]) UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.

(EU) 2022/126 le v obsegu, ki je nujno potreben ([2]).

(3) Na podlagi člena 47(2), točke (f), (g) in (h), Uredbe (EU) 2021/2115 lahko priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev v okviru svojih odobrenih operativnih programov izvajajo intervencije za doseganje ciljev preprečevanja in obvladovanja kriz v sektorju sadja in zelenjave. Namen teh intervencij je povečati njihovo odpornost na krize in pomagati pri obvladovanju kriz. Vendar na podlagi člena 50(7), prvi pododstavek, točka (d), navedene uredbe take intervencije ne smejo zajemati več kot tretjine skupnih odhodkov v okviru operativnega programa, da se prepreči prekomerna poraba sredstev v okviru operativnega programa za financiranje izključno intervencij za krizno upravljanje. Vendar je treba glede na resne posledice hujših neugodnih vremenskih dogodkov oktobra in novembra 2024 ter visoko stopnjo uničenja, ki so ga povzročili v sektorju sadja in zelenjave, prizadetim organizacijam proizvajalcev zagotoviti večjo prožnost in jim omogočiti, da sredstva v okviru operativnih programov osredotočijo na intervencije za krizno upravljanje za odpravo posledic navedenih dogodkov. Zato se pravilo iz člena 50(7), prvi pododstavek, točka (d), navedene uredbe ne bi smelo uporabljati za operativne programe, plačane ali izvedene v letu 2025 za območja, ki so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli hujši neugodni vremenski dogodki.

(4) Poleg tega bi morali priznanim organizacijam proizvajalcev in združenjem organizacij proizvajalcev omogočiti, da sredstva, vključno s finančno pomočjo Unije iz ustreznega operativnega sklada, preusmerijo v intervencije, ki so potrebne za odpravo posledic hujših neugodnih vremenskih dogodkov oktobra in novembra 2024. Da bi priznane organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev to lahko storile, je treba brez poseganja v člen 51 Uredbe (EU) 2021/2115 v letih 2024 in 2025 povečati omejitev finančne pomoči Unije iz člena 52(1) navedene uredbe s 50 % na 70 % dejanskih nastalih odhodkov.

(5) V skladu s členom 58(1), prvi pododstavek, točka (a)(iv), Uredbe (EU) 2021/2115 običajna obnova vinogradov s ponovno zasaditvijo z isto sorto vinske trte po istem sistemu gojenja vinske trte po koncu naravne življenjske dobe vinskih trt ni upravičena v okviru vrste intervencije za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov. Vendar so bili zaradi hujših neugodnih vremenskih dogodkov oktobra in novembra 2024 številni vinogradi v regiji Valencija v Španiji močno poškodovani ali celo popolnoma uničeni. Da bi se obnovila pridelovalna zmogljivost prizadetih vinogradnikov, je treba navedene vinograde ponovno zasaditi. Cilj take ponovne zasaditve ni izboljšanje tehnik upravljanja vinogradov, temveč obnova vinogradov, kakršni so bili pred hujšimi neugodnimi vremenskimi dogodki oktobra in novembra 2024. Zato je primerno podpreti vinogradnike v tem postopku okrevanja in izjemoma omogočiti, da je običajna obnova vinogradov upravičena v okviru intervencije za prestrukturiranje.

(6) Da bi vinogradnikom, ki morajo nujno obnoviti vinograde in nenadoma izgubljeno pridelovalno zmogljivost, zagotovili ustrezno podporo, je pomembno določiti višjo stopnjo sofinanciranja v višini 80 % dejanskih stroškov, nastalih zaradi obnove vinogradov, za katere je Španija ugotovila, da so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli hujši neugodni vremenski dogodki, kot že velja za druge intervencije Unije, namenjene obnovi kmetijskega potenciala, zlasti tiste iz člena 73(3), prvi pododstavek, točka (d)(i), Uredbe (EU) 2021/2115. Poleg tega je treba glede na to, da nadomestilo za izgubo dohodka v obliki dovoljenja za sočasni obstoj starih in novih vinskih trt v danih razmerah ni primerno, določiti, da se nadomestilo proizvajalcem, ki so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli hujši neugodni vremenski dogodki, za izgubo dohodka zaradi izvajanja intervencije lahko zagotovi le v obliki finančnega nadomestila za največ tri leta.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/126 z dne 7. decembra 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dodatnimi zahtevami za nekatere vrste intervencij, ki jih države članice določijo v svojih strateških načrtih SKP za obdobje 2023–2027 na podlagi navedene uredbe, ter pravili o deležu za standard dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev (DKOP) 1 (UL L 20, 31.1.2022, str. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(7) V skladu s členom 11(10) Delegirane uredbe (EU) 2022/126 se naložbe v opredmetena in neopredmetena sredstva, ki imajo koristi od finančne pomoči Unije, v obdobju trajnosti ne smejo zamenjati z enakimi sredstvi. Da bi ublažili finančne in operativne težave organizacij proizvajalcev in združenj organizacij proizvajalcev, ki so izgubili svoje naložbe zaradi hujših neugodnih vremenskih dogodkov oktobra in novembra 2024, ter jim omogočili ponovno vlaganje v opredmetena in neopredmetena sredstva, je treba v letu 2025 odstopati od prepovedi zamenjave naložb z enakimi sredstvi.

(8) Ker je treba nemudoma ukrepati in nujno sprejeti ukrepe za ublažitev resnih negativnih učinkov hujših neugodnih vremenskih dogodkov oktobra in novembra 2024 na organizacije proizvajalcev in združenja organizacij proizvajalcev v sektorju sadja in zelenjave ter proizvajalce vina v Španiji, bi morala ta uredba začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*. Ker člen 148(3) Uredbe (EU) 2021/2115 določa, da ukrepi ostanejo v veljavi največ 12 mesecev, bi se morala ta uredba uporabljati 12 mesecev od datuma začetka njene veljavnosti.

(9) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za skupno kmetijsko politiko –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Začasna odstopanja od Uredbe (EU) 2021/2115 v zvezi s sektorjem sadja in zelenjave

1. Z odstopanjem od člena 50(7), prvi pododstavek, točka (d), Uredbe (EU) 2021/2115 se omejitev ene tretjine skupnih odhodkov za intervencije v okviru vrst intervencij iz člena 47(2), točke (f), (g) in (h), navedene uredbe ne uporablja za operativne programe, plačane ali izvedene v letu 2025 za območja, za katera je Španija ugotovila, da so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli hujši neugodni vremenski dogodki.

2. Omejitev iz člena 52(1) Uredbe (EU) 2021/2115 znaša 70 % dejanskih odhodkov, nastalih v letih 2024 in 2025 za operativne programe, ki jih izvajajo organizacije proizvajalcev ali združenja organizacij proizvajalcev, za katere je Španija ugotovila, da so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli hujši neugodni vremenski dogodki.

Člen 2

Začasna odstopanja od Uredbe (EU) 2021/2115 v zvezi z vinskim sektorjem

1. Z odstopanjem od člena 58(1), prvi pododstavek, točka (a)(iv), Uredbe (EU) 2021/2115 je običajna obnova vinogradov s ponovno zasaditvijo z isto sorto vinske trte po istem sistemu gojenja vinske trte brez izboljšanja tehnik upravljanja vinogradov dovoljena za vinograde, za katere je Španija ugotovila, da so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli hujši neugodni vremenski dogodki.

2. Z odstopanjem od člena 59(1), prvi in drugi pododstavek, Uredbe (EU) 2021/2115 finančna pomoč Unije za prestrukturiranje vinogradov iz odstavka 1 tega člena ne presega 80 % dejanskih stroškov prestrukturiranja vinogradov, za katere je Španija ugotovila, da so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli hujši neugodni vremenski dogodki.

3. Z odstopanjem od člena 59(1), tretji pododstavek, Uredbe (EU) 2021/2115 se nadomestilo proizvajalcem, ki so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli hujši neugodni vremenski dogodki, za izgubo prihodka zaradi izvajanja intervencije iz odstavka 1 lahko dodeli le v obliki finančnega nadomestila za obdobje, ki ni daljše od treh let.

Člen 3

Začasno odstopanje od Delegirane uredbe (EU) 2022/126

Z odstopanjem od člena 11(10), drugi pododstavek, Delegirane uredbe (EU) 2022/126 lahko Španija dovoli zgolj zamenjavo naložb z enakimi sredstvi s strani organizacij proizvajalcev, združenj organizacij proizvajalcev ali proizvajalcev vina, za katere je Španija ugotovila, da so jih oktobra in novembra 2024 prizadeli resni neugodni vremenski dogodki, če je izguba začetnih sredstev posledica navedenih dogodkov.

Člen 4

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se do 27. maja 2026.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 26. maja 2025

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN